

БІНАРНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ЕФЕКТИВНА ФОРМА РОЗВИТКУ ЦІЛІСНОГО СПРИЙНЯТТЯ ПРОФЕСІЇ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Калініна Л. В.

*кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри міжкультурної комунікації та іноземної освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, Україна
orcid.org/0000-0002-1106-7329
prof.kalinina@gmail.com*

Климович Ю. Ю.

*викладач кафедри міжкультурної комунікації та іноземної освіти
Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, Україна
orcid.org/0000-0002-6991-5263
julia.klymovych@zu.edu.ua*

Ключові слова: *професійна освіта, додипломна професійна підготовка вчителів, іноземна компетентність, методична майстерня, мовно-методичне середовище.*

У статті відображено результати дослідження, проведеного на базі ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка, щодо впровадження бінарної форми методичних майстерень у професійну підготовку майбутніх учителів іноземної мови. Стверджується, що бінарні заняття в контексті представленого дослідження визначаються як інноваційна форма роботи, що спрямована на інтеграцію вивчення англійської мови та методики її навчання для досягнення бінарної мети – засвоєння професійно значущих знань і їх одночасного практичного використання.

Авторами обґрунтовано алгоритм проведення бінарної форми занять, що складається із трьох етапів. Зазначається, що перший етап – етап виклику, спрямований на стимулювання студентів до вивчення вибраної теми з методики навчання англійської мови, включає обговорення проблемного питання. Етап формує комунікативні вміння для практики мови й уміння аргументувати свої думки для методики, сприяє інтеграції теорії та практики у процесі навчання. Підкреслено, що другий етап передбачає мовно-методичну практику, що планується обома викладачами, визначає зміст і методи для реалізації бінарного заняття. Авторами запропоновано приклади використання інтерактивних методів у різних ротаційних режимах, як-от розв'язання проблемних завдань і групові проєкти, для залучення студентів і спільної творчості. Акцентовано, що через інтеракцію в парному та малогруповому режимах викладачі розвивають аргументаційні та комунікативні навички майбутніх учителів, сприяють їх підготовці до реальних педагогічних ситуацій. Наголошено, що заключний третій етап передбачає самостійну роботу студентів з вивчення теми та підготовку фрагментів уроків, а також представлено приклади завдань для самостійного опрацювання, що спрямовані на розвиток критичного мислення та професійних навичок майбутніх учителів.

Проведено опитування серед здобувачів освіти, а також експертну оцінку, що підтвердили значний приріст у професійній і мовній компетентності учасників, демонструючи позитивну динаміку в їхньому сприйнятті майбутньої професії. За результатами дослідження доведено ефективність бінарних занять і доцільність їх використання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови.

BINARY SESSIONS AS AN EFFECTIVE FORM OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' HOLISTIC PROFESSION PERCEPTION DEVELOPMENT

Kalinina L. V.

*Candidate of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor at the Department of Intercultural Communication
and Foreign Language Education
Zhytomyr Ivan Franko State University
Velyka Berdychivska str., 40, Zhytomyr, Ukraine
orcid.org/0000-0002-1106-7329
prof.kalinina@gmail.com*

Klymovych Yu. Yu.

*Lecturer at the Department of Intercultural Communication
and Foreign Language Education
Zhytomyr Ivan Franko State University
Velyka Berdychivska str., 40, Zhytomyr, Ukraine
orcid.org/0000-0002-6991-5263
julia.klymovych@zu.edu.ua*

Key words: *professional education, pre-service teacher training, foreign language competence, methodological workshop, linduo-methodological environment.*

The article presents the results of research conducted at the Institute of Foreign Philology of Zhytomyr Ivan Franko State University regarding the implementation of the binary form of methodological workshops in the professional training of future foreign language teachers. It is stated that binary sessions, within the context of the presented research, are defined as an innovative form of work aimed at integrating the practice of English and methods of its teaching to achieve the binary goal of acquiring professionally significant knowledge and its simultaneous practical application.

The authors propose an algorithm for conducting binary sessions, consisting of three stages. It is noted that the first stage, the open-inquiry, aims to stimulate students to explore a specific topic in the methods of teaching English. This stage fosters communicative skills for language practice and the ability to articulate one's thoughts regarding methodology, thus promoting the integration of theory and practice in the learning process. It is emphasized that the second stage involves language-methodological practice planned by both instructors, determining the content and methods for implementing the binary session. The authors provide examples of using interactive methods in various rotational modes, such as problem-solving tasks and group projects, to engage students and encourage collaborative creativity. The authors highlight that through interaction in paired and small-group modes, instructors develop argumentative and communicative skills of future teachers, preparing them for real pedagogical situations. The final third stage presupposes students' independent work on studying the topic and preparing for microteaching, and examples of tasks for independent learning aimed at developing future teachers' critical thinking and professional skills are presented.

A survey among learners and expert assessment were conducted, confirming a significant increase in the professional and language competence of participants, demonstrating positive dynamics in their perception of the future profession. Based on the research results, the authors proved the effectiveness of binary sessions and the advantage of their use in the professional training of future foreign language teachers.

Постановка проблеми. У «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті» підкреслено, що держава повинна забезпечувати виховання особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, сучасної європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя та праці у світі, що змінюється [9]. Виклики воєнного стану в Україні, значні зміни в соціально-політичному й економічному житті країни диктують нові вимоги до випускників закладів вищої освіти та рівня їхньої професійної підготовки. Країні потрібні фахівці високого рівня, які здатні критично мислити, самостійно ухвалювати нестандартні рішення, мають здібності до інноваційної креативної діяльності. Результатом професійної підготовки майбутнього фахівця є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, особистісні якості, набуті у процесі навчання в закладі вищої освіти, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити та виміряти, які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми [7, с. 24].

За цих умов видозмінюється професійна підготовка майбутнього вчителя, який не тільки опановує базові знання, навички та вміння, але й готовий до реалізації цілей і завдань Нової української школи, є сприйнятливим до творчої праці, високпрофесійним, здатним до пошуку та реалізації нових ефективних форм організації своєї професійної діяльності, постійно контролювати та коригувати своє особистісне зростання.

В умовах сьогодення нове призначення англійської мови, як мови ділового спілкування в Україні, спричинило необхідність зміщення акцентів і у професійній підготовці вчителя іноземної мови, який покликаний навчити своїх потенційних учнів мови як засобу міжкультурного спілкування, стати для них ретранслятором іншомовної культури, а в майбутньому – провідником діалогу культур з іноземними партнерами. Таке завдання до снаги вчителю нового покоління, здатного до свідомого опанування своєї професії у стінах мовного ЗВО, готового до саморозвитку та навчання впродовж життя. Однак наші спостереження показали, що традиційні форми професійної підготовки студентів, які базуються на передачі та репродукції готових знань, не сприяють підготовці самостійно мислячого вчителя, ініціатора нових методичних технологій, новатора, здатного імплементувати свої ідеї в реальних умовах у школі. Тому зусилля вчених і викладачів українських закладів вищої освіти спрямовані на пошук нових ефективних форм підготовки випускників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність поняття «*професійна компетентність*» була

предметом розгляду у працях багатьох вітчизняних учених, зокрема: О.Є. Антонової, О.А. Дубасенюк, І.А. Зязюна, Н.Г. Ничкало, О.Я. Савченко й інших. Питанням професійної підготовки вчителя іноземної мови присвячено роботи як вітчизняних, так і зарубіжних науковців, зокрема: С.Ю. Ніколаєвої, Н.Ф. Бориско, В.Г. Редько, О.Б. Бігич, В.В. Черниш, Н.Р. Прокопчук, I. Hammer, S. Thornbury, I.C. Richards, M. Wallace etc.

Проте питання розроблення інноваційних форм професійної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови нового покоління в закладі вищої освіти, з огляду на необхідність модернізації її змісту, форм і методів у складних умовах сьогодення, ще не отримало належної уваги в науці та є не досить вивченим.

Мета статті полягає в обґрунтуванні ефективності бінарних занять як засобу цілісного сприйняття майбутньої професії під час професійної підготовки вчителя іноземної мови нового покоління.

Виклад основного матеріалу. У 2022–2023 навчальних роках на базі ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка ми провели дослідження з метою пошуку такої форми професійної підготовки, яка б сприяла формуванню методичної компетентності вчителя іноземної мови нового покоління, здатного до реалізації завдань НУШ.

Зазначимо, що впродовж десяти років професійно-методична підготовка у згаданому закладі освіти здійснюється на основі типової програми «Методика навчання англійської мови. Освітній ступінь бакалавра», яка була створена представниками 14 ЗВО України, зокрема і ЖДУ імені Івана Франка, під егідою Міністерства освіти і науки (далі – МОН) України та Британської Ради в Україні в рамках проєкту «Шкільний учитель нового покоління» з метою оновлення змісту та підходів до мовної та методичної підготовки майбутнього вчителя. Невипадково серед основних принципів професійної підготовки майбутнього вчителя є принцип різноманітності підходів до навчання та принцип доповнення курсу методики курсами із практики мови, що дозволяє інтегрувати теоретичну методичну підготовку із практикою навчання англійської мови, коли головним пріоритетом стає застосування знань у конкретних ситуаціях навчання, а не самі знання.

Вищеокреслені позиції дозволили нам припустити, що використання **бінарної форми** проведення методичних майстерень надасть майбутнім учителям англійської мови можливість не тільки значно поліпшити власні іншомовні комунікативні вміння, збагатити мовний і мовленнєвий інвентар, але й, що найголовніше, сформує цілісне сприйняття власної професії.

У науково-педагогічній літературі бінарні заняття визначаються так: *особливий тип занять, що поєднує в собі навчання водночас кількох дисциплін під час вивчення одного поняття* [12]; *нестандартна форма навчання для реалізації міжпредметних зв'язків* [2]; *інтерактивний метод навчальних педагогічних технологій в освітньому процесі* [6]; *сукупність різних педагогічних технологій* [8]; *творчість двох педагогів, яка перетворюється на творчий процес здобувачів освіти* [4]; *різновид інтегрованого заняття* [5].

Усі ці визначення дозволяють підсумувати педагогічну сутність бінарного заняття в межах нашого дослідження як *спільне викладання англійської мови та методики навчання англійської мови з метою досягнення бінарної мети – засвоєння професійно значущих знань і їх одночасне практичне використання*.

Оскільки бінарна форма передбачає співпрацю двох спеціалістів, у нашому випадку це були вчений методист-теоретик і вчений-філолог, викладач із практики англійської мови. Ми розробили **алгоритм проведення бінарної форми занять**, який містить такі етапи.

Перший етап – етап виклику (open-inquiry), має на меті не тільки заохотити студентів до вивчення вибраної теми з курсу методики навчання англійської мови, але й дізнатися їхні інтереси в річищі теми, яка вивчається, залучити всіх до обговорення основного питання методичної майстерні. Викладачі проголошують проблемне питання, з якого починається бінарне заняття, і кожен з них представляє власний погляд на нього. Це можуть бути альтернативні думки або зовсім різні погляди на тлумачення методичної проблеми. Наприклад:

Inquiry question: In the 21st century in many European countries including Ukraine plurilingual approach has become a learning approach. Why did it happen? What does this approach mean?

Майбутні вчителі не завжди погоджуються з думкою експертів і висловлюють своє бачення проблеми, аргументують власний погляд, що свідчить про розвиток їхньої ініціативності та бажання продемонструвати самостійність.

На даному етапі формуються навички й уміння, необхідні для обох дисциплін: для практики мови – це комунікативні вміння іншомовного спілкування, використання моделей комунікативної поведінки з вираженням різних комунікативних намірів, як-от згода, схвалення, пропозиція, протиставлення тощо; для методики – це вміння аргументувати свою думку в опорі на наявні знання, наводити приклади із власного досвіду, уміння оперувати висловлюваннями відомих учених-методистів, як ілюстрацією власної думки тощо.

Другий етап – мовно-методична практика, що планується обома викладачами: визначається зміст двох дисциплін для даної майстерні, уточнюються їхні навички та вміння, підбираються методи, прийоми та технології для реалізації цілі бінарного заняття. Наш досвід показав, що використання інтерактивних методів і прийомів, як-от розв'язання проблемних завдань, ситуації дослідження, симуляції, групові проекти, панельні дискусії тощо, сприяє підвищенню рівня їхньої залученості та перетворюють студентів на суб'єкт освітнього процесу.

Пропонуючи майбутнім учителям інтерактивні методи та прийоми, ми прагнули створити «співтворчість» між викладачами та студентами, співучасть усіх учасників бінарного заняття, у якому студенти змогли проявити власну індивідуальність, творчість, привнести в освітній процес щось нове й оригінальне. Наведемо приклади з теми “Teaching Communication”. Інтеракція в парному режимі на основі проблемного завдання:

Watch two video fragments of the English lessons, the aim of which is to develop learners' communicative competence. In pairs discuss what has been done by both teachers to realize the aim of the lesson. Say how much you agree with the teachers' methods, techniques and means of teaching.

Підібрані відеофрагменти містили різні уривки інструкцій учителів до інтеракції студентів, що викликало інтерес і жваву дискусію в одному класі та нерозуміння в іншому, яке закінчилося перекладом інструкції рідною мовою. Після першого обговорення інструкцій у командному режимі думки майбутніх учителів розділилися, оскільки деякі з них уважали переклад інструкції рідною мовою правильним виходом із ситуації, що склалася. У такому разі викладачі бінарного заняття організовували розширену дискусію студентів у командному режимі з різними поглядами.

Work in teams. Come back to the results of your previous discussion. Give arguments to support your points of view and comment on possible consequences.

Практика показує, що іноді такі проблемні завдання, часто з досвіду самих викладачів, спричиняють жваву дискусію серед майбутніх учителів, стимулюють їхні вміння користуватися теоретичними знаннями в нестандартних педагогічних ситуаціях, в умовах, коли необхідно ухвалити правильне рішення. Інтеракція в малогруповому режимі:

Group up with your friends and come up with your ideas on how to organize the development of learners' communicative skills.

Мета такого завдання – не лише максимально наблизити професійну підготовку в аудиторії до можливої подібної ситуації в реальних умовах,

але і створити умови мотивованого практичного використання вже наявних знань, навичок і умінь, надати майбутнім учителям можливість проявити своє розуміння та бачення використання знайомих методів, форм і технологій навчання іноземної мови в реальних педагогічних контекстах.

Різні форми презентації ідей і групової творчості, запропоновані викладачами (microteaching, panel discussion, crossover groups etc.), підсилюють професійне спрямування змісту методичних майстерень з огляду на розширення методичної готовності майбутніх учителів, здатності прогнозувати перспективи використання побаченого у власній подальшій діяльності у школі.

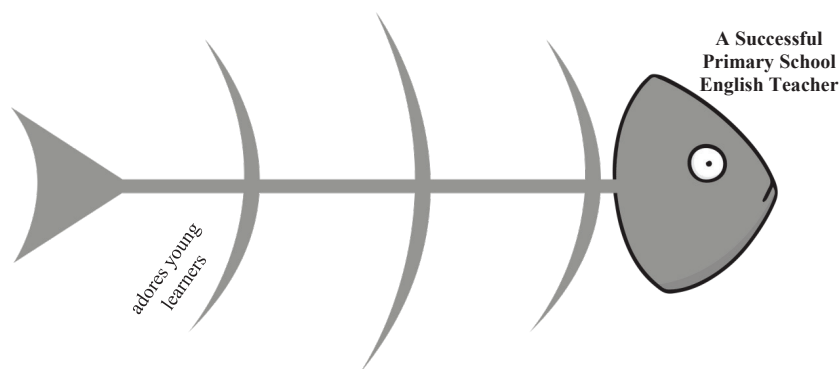
Під час проведення бінарних занять обидва викладачі є активними учасниками, іноді ставлять один одному питання, демонструють, що та сама проблема потребує обговорення з позиції кожної дисципліни, адаптують зміст знайомих технологій до конкретної комунікативної або педагогічної ситуації, що значно знижує механічне заучування матеріалу, навпаки, орієнтує майбутніх учителів на творче використання навичок і умінь у реальних умовах.

Заключний **третій (продуктивний) етап** передбачає самостійну підготовчу роботу студентів з метою додаткового вивчення наукової літератури з теми, виконання пошукових завдань, підготовки елементів уроків для microteaching, аналізу підручників з англійської мови, рекомендованих МОН України тощо. Наведемо приклади завдань для самостійного опрацювання з теми “Teaching English to Young Learners”:

1. *Work with monolingual dictionaries, reference literature and internet sources available and come up with the definitions of the following notions: attention span; the total physical response (TPR); phonics etc.*

2. *Familiarize yourselves with Herbert Puchta & Marion Williams work “Teaching Young Learners to Think” to describe three modes of thinking and cognitive skills.*

3. *Using a fishbone technique design a portrait of a successful Primary School English Teacher:*

На бінарному занятті в аудиторії створюється єдине мовно-методичне середовище, своєрідний експериментальний майданчик, який потребує від майбутніх учителів осмислення здобутих під час методичних майстерень знань, узагальнення та критичної оцінки власного професійного «Я», порівняння мовленнєвих вмінь з одногрупниками, що дає змогу розмірковувати про достатність сформованих професійно значущих і мовленнєвих умінь, а також ефективність професійної підготовки на основі бінарної форми проведення методичних майстерень

Першими експертами даної форми занять стали студенти, яким було запропоновано розроблений нами тест ефективності зазначеного типу занять із запитаннями множинного вибору (Рис. 1):

Також здобувачам освіти було запропоновано доповнити речення власними відповідями (Таблиця 1):

Окрім оцінки ефективності бінарної форми професійної підготовки, ми провели експертну оцінку. У ролі експертів виступили викладачі ЗВО та методисти-філологи, які також цікавляться даною проблемою. Упродовж дев'яти занять бінарної форми вони відвідували методичні майстерні та спостерігали за перебігом занять. Був визначений вихідний рівень професійно значущих і мовних і мовленнєвих умінь і навичок з конкретної теми, а також фінальний рівень, за допомогою спеціально розробленого нами тесту.

Порівняння результатів експертної оцінки рівня професійної підготовки здобувачів вищої освіти свідчить про їхні високі оцінки. На думку експертів, використання бінарної форми професійної підготовки дало можливість майбутнім учителям достатнього рівня поліпшити свою професійну методичну та мовну мовленнєву компетентність у середньому на 21%, середнього рівня – до 17%, а кількість студентів з низьким рівнем знизилась до 3,2%. Отже, і експерти, і здобувачі вищої освіти підтвердили наше припущення про ефективність бінарної форми професійної мовної підготовки.

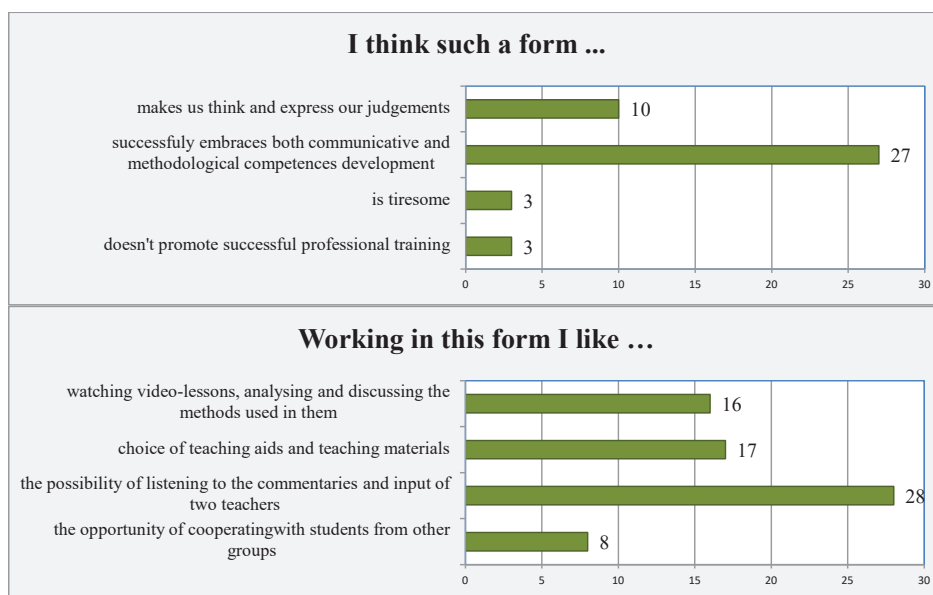

Рис. 1. Результати опитування учасників експерименту

Таблиця 1

Відкриті відповіді учасників експерименту

Due to this (binary) form of professional development I personally could <...>	
–	<i>compare experiences of two teachers, find out different ways of solving problems related to methodology;</i>
–	<i>improve communication and methodological competences in cooperation with others;</i>
–	<i>observe two teachers working together to make classes more interesting;</i>
–	<i>grasp the advantages of teachers' cooperation;</i>
–	<i>learn more, because not only teachers give a theoretical part but also, I can see how it works in practice due to micro-teaching by peers. It's interesting to see how they prepare and interpret the topics. I saw very interesting ideas that I want to try;</i>
–	<i>hear the opinions and try methods of different educators with different views on methodology. It was very interesting and efficient;</i>
–	<i>expand my knowledge base and stay abreast of educational trends. It provided valuable insights and networking opportunities, fostering both personal and professional growth;</i>
–	<i>develop methodological competence & improve critical thinking;</i>
–	<i>better master various techniques and methods that can be used when learning a foreign language.</i>
Unfortunately, I couldn't <...>	
–	<i>fully express my ideas;</i>
–	<i>tailor the training to my specific needs;</i>
–	<i>implement what I learned in a real-world setting immediately;</i>
–	<i>fully absorb the entire amount of information;</i>
–	<i>visit all the sessions;</i>
–	<i>feel completely comfortable because the whole group was together;</i>
–	<i>work with a big number of students at one time;</i>
–	<i>learn everything in details, as we had a very rough timetable;</i>
–	<i>apply this knowledge in practice enough;</i>
–	<i>better understand the benefits of this form.</i>

Висновки та перспективи подальших розробок у цьому напрямку. Проведене дослідження підтвердило доцільність професійної підготовки майбутніх учителів іноземної мови засобами бінарного навчання, тому що колективна діяльність викладачів і студентів умотивувала студентів до глибокого всебічного опанування власної професії і як знавця іноземної мови, і як вчителя нового покоління, здатного до інноваційної та

креативної діяльності. Перспективами подальшого дослідження можуть стати міждисциплінарні зв'язки різних дисциплін, які вивчаються в мовному ЗВО, наприклад, іноземної мови та зарубіжної літератури, методики навчання іноземної мови та методики навчання зарубіжної літератури, а також розроблення різних типів занять у рамках бінарної форми, як-от заняття-дослідження або заняття-антилекція тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
2. Бінарні лекції як стратегія навчання студентів медичних ЗВО / О.В. Добровольська та ін. *Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні* : матеріали Навчально-наукової конференції з міжнародною участю, м. Полтава, 21 березня 2019 р. Полтава, 2019. С. 67–68.
3. Калініна Л.В., Прокопчук Н.Р. Метод педагогічного тандему як засіб професійно педагогічної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови в умовах онлайн-навчання. *Актуальні питання гуманітарних наук* : міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2023. № 59. Т. 2. С. 209–214. doi.org/10.24919/2308-4863/59-2-31.
4. Клець С.Л. Бінарний урок як форма інтегрованого навчання при вивченні географії в середній школі. *Нова українська школа: теорія і практика реалізації інтегрованого підходу* : матеріали Міжнародної наукової конференції, м. Тернопіль, 17–18 травня 2018 р. Тернопіль : Вектор, 2018. С. 191–193.
5. Красик О.Ю. Бінарні заняття. URL: oles.at.ua/statti/binarni_uroki.doc (дата звернення: 15.01.2024).
6. Нівня Г.О. Бінарна лекція як засіб формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів. *Освіта та соціалізація особистості* : матеріали X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського, м. Одеса, 22–23 квітня 2022 р. Одеса : Університет Ушинського, 2022. С. 61–64.
7. Про освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556–VII. Дата оновлення: 4 січня 2024 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 17.01.2024).
8. Стахова Л.Л. Бінарне заняття як одна з форм підвищення ефективності корекційно-розвивального процесу в закладах дошкільної освіти. *Логопедія* : науково-методичний журнал. Київ, 2017. № 11. С. 49–53.
9. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. № 347/2002. Дата оновлення: 17 квітня 2002 р. URL: www.mon.gov.ua/laws/Ukaz_Pr_347.doc (дата звернення: 17.01.2024).
10. Чурсинова О.Ю. Використання інтерактивних методів навчання у вищому навчальному закладі. *Університет online. Освіта в умовах пандемії* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 7 квітня 2021 р. Одеса, 2021. С. 104–106.
11. Bruton A. CLIL: Some of the Reasons Why ... and why not. *System*. 2013. Vol. 41 (3). P. 587–597. <https://doi.org/10.1016/j.system.2013.07.001>.
12. Bekzhanova Z., Ryssaldy K. Efficiency of Binary Lectures in Teaching Major Linguistic Courses (Linguistics of Discourse and Cognitive Linguistics). *Procedia – Social and Behavioral Sciences*. 2015. Vol. 214. P. 430–438. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.703>.
13. Master P. Teaching the English Articles as a Binary System. *TESOL Quarterly*. 1990. Vol. 24 (3). P. 461–478. <https://doi.org/10.2307/3587230>.
14. Parr-Modrzejewska A. Teaching English through integrated education in lower primary school. Łódź ; Kraków : Wyd. UŁ, 2015. 280 p.

REFERENCES

1. Dychkivska, I.M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnologii* [Innovative pedagogical technologies] (I.M. Dychkivska, Eds.). Akademvydav.
2. Dobrovolska, O.V., Dobrovolskyi, O.V., Kuz, H.M., & Dvornyk, I.L. (2019). Binarni lektzii yak stratehiia navchannia studentiv medychnykh ZVO [Binary Lectures as a Teaching Strategy for Students in Medical Higher Education Institutions]. *Actual Problems of the Modern Higher Medical Education in Ukraine* (p. 67–68). Poltava State Med. Univ. URL: <https://shorturl.at/jqtSZ>.
3. Kalinina, L.V. & Prokopchuk, N.R. (2023). Metod pedahohichnoho tandemu yak zasib profesiino pedahohichnoi pidhotovky maibutnoho vchytelia inozemnoi movy v umovakh onlain-navchannia [The method of pedagogical tandem as a means of professional pedagogical training of future foreign language teachers in the conditions of online learning]. *Current issues of humanities: interuniversity collection of scientific works of young scientists*, 59 (2), 209–214. doi.org/10.24919/2308-4863/59-2-31.
4. Klets, S.L. (2018). Binarnyi urok yak forma intehrovanoho navchannia pry vyvchenni heohrafi v serednii shkoli [Binary Lesson as a Form of Integrated Learning in the Study of Geography in Secondary School]. *New Ukrainian School: theory and practice of integrated approach realization* (p. 191–193). Vector. URL: <https://shorturl.at/clCFR>.

5. Krasnyk, O.Yu. (2006). Binarni zaniattia [Binary Sessions]. URL: oles.at.ua/statti/binarni_uroki.doc.
6. Nivnia, H.O. (2022). Binarna lektsiia yak zasib formuvannia motyvatsii navchalno-piznavalnoi diialnosti studentiv [Binary Lecture as a Means of Forming Motivation for Student Learning and Cognitive Activity]. *Osvita ta sotsializatsiia osobystosti* (p. 61–64). South Ukrainian Nat. Ped. University named after K.D. Ushynsky.
7. Pro osvitu: Zakon Ukrainy [On Education: The Law of Ukraine] № 1556–VII (2014). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
8. Stakhova, L.L. (2017). Binarne zaniattia yak odna z form pidvyshchennia efektyvnosti korektsiino-rozvyvalnoho protsesu v zakladakh doshkilnoi osvity [Binary Session as a Form to Enhance the Effectiveness of Corrective and Developmental Processes in Preschool Education Institutions]. *Speech Therapy: scientific-methodological journal* (p. 49–53). National Pedagogical Dragomanov University.
9. Ukaz Prezydenta Ukrainy “Pro Natsionalnu doktrynu rozvytku osvity” [Presidential decree “On National doctrine of education development”] № 347/2002 (2002). URL: www.mon.gov.ua/laws/Ukaz_Pr_347.doc.
10. Chursynova, O.Yu. (2021). Vykorystannia interaktyvnykh metodiv navchannia u vyshchomu navchalnomu zakladi [Utilizing Interactive Teaching Methods in Higher Education Institutions]. University Online. Education in the times of Pandemic (p. 104–106). The Odesa State Univ. of Internal Affairs.
11. Bruton, A. (2013). CLIL: Some of the Reasons Why ... and why not. *System*, 41 (3), 587–597. <https://doi.org/10.1016/j.system.2013.07.001>.
12. Bekzhanova, Z., Ryssaldy, K. (2015). Efficiency of Binary Lectures in Teaching Major Linguistic Courses (Linguistics of Discourse and Cognitive Linguistics). *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 214, 430–438. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.11.703>.
13. Master, P. (1990). Teaching the English Articles as a Binary System. *TESOL Quterly*, 24 (3), 461–478. <https://doi.org/10.2307/3587230>.
14. Parr-Modrzejewska A. (2015). Teaching English through integrated education in lower primary school. Łódź ; Kraków: Wyd. UŁ.